

Eiropas Savienības fondos 2014.- 2020.gadā potenciāli plānotais finansējums ar klimatu saistītu aktivitāšu īstenošanai

Jolanta Jansone
2013. gada 17.oktobris

www.varam.gov.lv

Apskatāmās tēmas

- ES fondu plānošanas process
- Partnerības līgums
- Pielāgošanās pasākumi klimata pārmaiņām Partnerības līgumā
- Klimata pārmaiņu mērķim plānoto ieguldījumu uzskaite

www.varam.gov.lv

Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei”

Klimata pārmaiņu un enerģētikas jomā:

- SEG emisija jāsamazina par 20% (vai pat 30%, ja pastāvētu attiecīgi nosacījumi) siltīdzinājumā ar 1990. gadu,
- 20% enerģijas jāiegūst no atjaunojamiem avotiem,
- par 20% jāuzlabo energoefektivitāte

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

www.varam.gov.lv

ES fondu plānošana

- Lai nodrošinātu pamatu sarunām ar EK FM MK apstiprinājusi Finanšu ministrijas „Informatīvo ziņojumu „Par Eiropas Savienības fondu investīciju prioritātēm Latvijā 2014.-2020.gada plānošanas periodam” (izskatīts MK 29.02.13.) <http://www.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40274728&mode=mk&date=2013-01-29>
- EK pozīcijas dokumentā ir norādīti vēlamie ieguldījumi visu piecu Vienotā stratēģiskā ietvara fondu ietvaros, informatīvā ziņojuma mērķis ir koncentrēties uz Eiropas Savienības fondu (ESF, ERAF un KF) plānotajiem ieguldījumiem.

Vienota stratēģiskā
shēma

Partnerības
Līgums

Darbības
programmas

Laika grafiks:

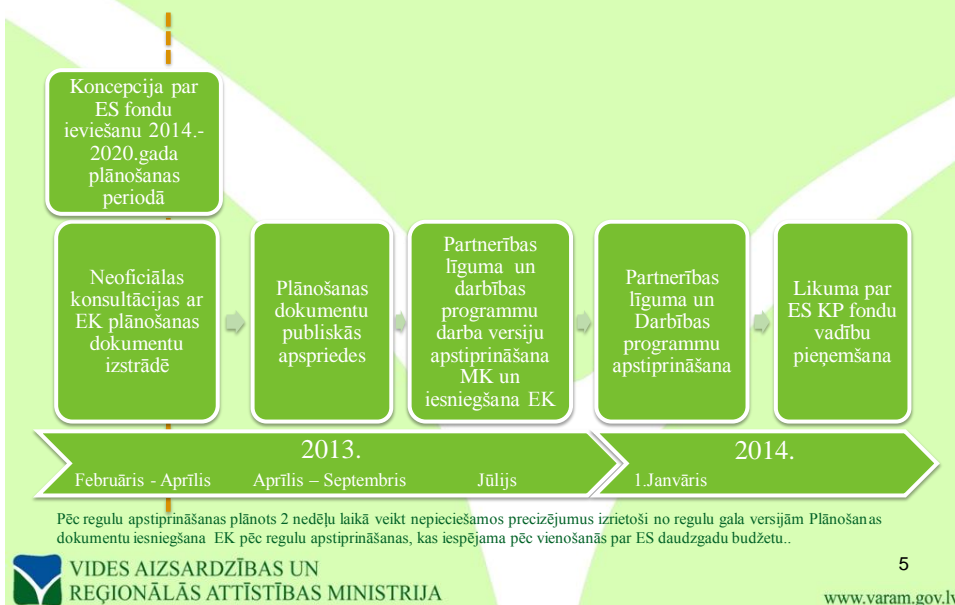
- Vienotais stratēģiskais satvars – 2013. gada marts/aprīlis
- Vienošanās ar dalībvalstīm – 2013.gads (partnerības līgums, Darbības programma)

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

www.varam.gov.lv

Laika grafiks

Vispārējās regulas priekšlikums

- VSS* fondu **mērķi** būtu jāsasniedz, pamatojoties uz ilgtspējīgu attīstību un Savienībā sekmējot mērķi aizsargāt un uzlabot vidi, ņemot vērā principu “piesārņotājs maksā”. Dalībvalstīm būtu jāsniedz informācija par atbalstu klimata pārmaiņu mērķu sasniegšanā saskaņā ar **mērķi paredzēt šim nolūkam vismaz 20 %** Savienības budžeta, izmantojot metodoloģiju, ko Komisija pieņēmusi ar īstenošanas aktu.

* VSS(vienotā stratēģiskā satvara) *fondi- Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Sociālais fonds (ESF) un Kohēzijas fonda (KF), Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA), Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF)*

Partnerības līgums

- Atbilstoši EK pieprasījumam daļa no 2014.–2020. gada Eiropas struktūrfondu un investīciju fondu finansējuma tiks novirzīta SEG emisiju samazināšanas mērķa sasniegšanai;
- **Videi aktuālais piedāvājums no EK - noteiktās prioritātes Latvijā finansēšanai no Eiropas Savienības Vienotā stratēģiskā ietvara fondiem ir šādas:**
 - Energoefektivitāte un dabas resursu ilgtspējīga vadība:
 - Pāreja uz enerģijas un resursu efektīvu un uz oglekļa dioksīda samazināšanu vērstu ekonomiku, tai skaitā dzīvojamo un publisko ēku energoefektivitāte;
 - Vides riski un klimata pārmaiņas

Pielāgošanās pasākumi klimata pārmaiņām Partnerības līgumā

MK deleģējums nosaka paredzēt Partnerības līgumā finansēšanai no ES fondiem aktivitātes, kas paredzētas Nacionālajā attīstības plānā (NAP)

- Atbilstoši NAP Partnerības līgumā Klimata jautājumu risinājumus Latvija iekļāvusi sadaļās :
 - Pāreja uz ekonomiku, kura rada mazas oglekļa emisijas visās nozarēs
 - Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte

Pāreja uz ekonomiku, kura rada mazas oglekļa emisijas visās nozarēs

- atbalstīt energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu uzņēmumos;
- atbalstīt energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu publiskajās infrastruktūrās, tostarp sabiedriskajās ēkās un mājokļu nozarē;
- veicināt atjaunojamo energoresursu avotu ražošanu un sadali

Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte

- veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, riska novēršanu un pārvaldību, atbalstot ieguldījumus, kas dotu iespēju pielāgoties klimata pārmaiņām:
 - pielāgoties klimata pārmaiņām, samazinot plūdu un krasta erozijas risku apdraudējumu pilsētu teritorijās
 - pielāgoties klimata pārmaiņām, samazinot plūdu riskus lauku teritorijās
- vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitātes veicināšana, aizsargājot un atjaunojot bioloģisko daudzveidību un augsni, kā arī veicinot ekosistēmu pakalpojumus, tai skaitā *NATURA 2000* un zaļās infrastruktūras
- nodrošināt sabiedrību un kompetentās institūcijas ar savlaicīgu un kvalitatīvu informāciju, kā arī veicināt zaļo domāšanu

Atsevišķi pasākumi plānoti arī Satiksmes ministrijas aktivitātēs – piem. elektriskās transporta sistēmas attīstīšana, kas ietver uzlādes staciju tīklu un elektriskos transportlīdzekļus

Ieguldījumu plānošana un uzskaitē

- EK metodoloģija
- CO₂MPARE rīks

EK metodika

27/05/2013 darba variants

- Metodika paredzēta piemērošanai dalībvalstīm plānojot ES finansējumu 2014.-2020. gadam
- No EK fondiem finansēt plānotās darbības ir sadalītas ar intervences kodu palīdzību, kuriem noteikts koeficients finansiālā atbalsta apjoma aprēķinam

CO²MPARE rīks

- Darbības programmu «oglekļa pārvaldības» rīks (ex-ante)
- Vienkārša pielietošana - balstīts uz Excel formu
- Pārvērš finanšu piešķirumu CO2 emisijās (novērtējums)
- Ļauj salīdzināt dažādus scenārijus un alternatīvas attiecībā uz CO2 emisijām
- Veiksmīgi testēts 5 reģionos dažādām darbības programmām
- EK aicina dalībvalstis un Vadošo iestādi šo rīku izmantot 2014.-2020.g. perioda programmu plānošanā

Ieguldījums klimata pārmaiņu mērķiem

*Atbilstoši EK piedāvātajai metodoloģijai FM, izstrādājot „Informatīvo ziņojumu par Kohēzijas politikas fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda plānošanas dokumentu izstrādes progresu” (MK 02.07.2013.) ir veikusi atbilstošās intervences kategorijas aprēķinu, kura ietvaros atbalsts klimata pārmaiņu mērķiem aprēķināts pēc intervences kategorijām un piemērojot aprēķina metodikā paredzēto koeficientu atbalsta apjoma noteikšanai – **tajā skaitā:***

- Energoefektivitāte: esošā dzīvojamā fonda renovācija, demonstrējumu projekti un atbalsta pasākumi – 100% apmērā
- Dzeramā ūdens resursu saglabāšana un pārvaldība (tajā skaitā ūdens piegāde konkrētu klimata pārmaiņu pielāgošanas pasākumos, centrālās un galapatēriņa mērierīces, tarifkācijas sistēmas, noplūdes samazināšana) – 40% apmērā

kas kopumā pēc FM aprēķina nodrošina 875,8174 eiro No 4 404,2628= **19,9%**

Intervences kategorijas

1. INTERVENCES KATEGORIJAS	Koeficients klimata pārmaiņu mērķu atbalsta aprēķināšanai
015 Energoefektivitāte: publiskās infrastruktūras renovācija, demonstrējumu projekti un atbalsta pasākumi	100%
016 Energoefektivitāte: esošā dzīvojamā fonda renovācija, demonstrējumu projekti un atbalsta pasākumi	100%
017 Energoefektivitāte: MVU renovācija, demonstrējuma projekti un atbalsta pasākumi	100%
018 Automatizētās vidēja un zema sprieguma enerģijas sadales sistēmas (tajā skaitā viedie tīkli, IKT sistēmas)	100%
019 Energoefektivitāte: koģenerācija un centrālā apkure	100%
Vides infrastruktūra	100%
024 Dzeramā ūdens resursu saglabāšana un pārvaldība (tajā skaitā ūdens piegāde konkrētu klimata pārmaiņu pielāgošanas pasākumos, centrālās un galapatēriņa mērierīces, tarifkācijas sistēmas, noplūdes samazināšana)	40%

Intervences kategorijas (1)

1. INTERVENCES KATEGORIJAS	Koeficients klimata pārmaiņu mērķu atbalsta aprēķināšanai
Transporta infrastruktūra	100%
027 Dzelzceļš (TEN-T mezgli)	40%
038 Multimodāls transports (TEN-T)	40%
039 Multimodāls transports	40%
042 Jūras ostas (TEN-T)	40%
Ilgspējīgs transports	100%
046 Tīra pilsētas transporta veicināšana un infrastruktūra	40%
Vide	100%
084 Bioloģiskās daudzveidības aizsargāšana un veicināšana, dabas aizsardzība, tai skaitā NATURA 2000 un zaļās infrastruktūras	100%
085 Pielāgošanās klimata pārmaiņām, ar klimata pārmaiņām saistītu risku novēršana (tajā skaitā erozija, uguns, plūdi, vētras, kā arī izpratnes veidošana)	100%

Tālākās aktivitātes ES fondu plānošanā

- Notiek neformālās diskusijas ar EK par izstrādāto Partnerības līgumu un Darbības programmu
- PL un DP projektu precizēšana/papildināšana atbilstoši EK komentāriem
- Pēc Regulu apstiprināšanas un neformālo sarunu beigām, Latvija iesniegs PL un DP EK

Paldies par uzmanību!

